

- внесення змін до Закону України „Про цінні папери та фондовий ринок” з метою введення в обіг інфраструктурних облігацій;
- на регіональному рівні розробки механізму випуску та розміщення інфраструктурних облігацій.

Запропоновані заходи дадуть можливість на рівні регіону:

- створити сприятливі умови для накопичення довгострокових інвестиційних ресурсів з метою модернізації та розвитку інфраструктури водопостачання та водовідведення, у тому числі за рахунок позабюджетних коштів;
- провести комплексну модернізацію і технічне переоснащення підприємств водопостачання та водовідведення;
- зменшити до рівня експлуатаційної безпеки зношеність основних фондів ВКГ регіону та витрати і втрати під час виробництва (надання) послуг.

1. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України №3480-IV від 23.02.2006 р. <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Білянський О.М., Асадчев О.І. Концепція державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання у сфері житлово-комунального господарства // Матеріали міжнародного конгресу «Інституційні та технічні аспекти реформування житлово-комунального господарства». – К., 2005. – С. 11-16.

3. Дареев А.Е. Повышение инвестиционной привлекательности организаций ЖКХ // ЭКО. – 2007. – № 2. – С.147-153.

4. Рыжановская Л.Ю. Повышение роли финансового рынка в мобилизации и эффективном использовании инвестиционных ресурсов // Финансы и кредит. – 2005. – №6. – С.19-34.

5. Слиняков Ю.В. Проблемы жилищно-коммунального хозяйства и возможные пути их решения // Микроэкономика. – 2009. – № 2. – С.151-157.

6. Токманов В.П., Аванесян В.Р. Инвестиционные возможности жилищно-коммунального хозяйства // ЖКХ. – 2007. – №2. – С.8-14.

Отримано 30.09.2010

УДК 351.824.11

В.Є.ЮРКО

Харківська національна академія міського господарства

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Проаналізовано стан реформування житлово-комунального господарства, проблем його державного регулювання, бюджетно-податкової політики в аспекті фінансового оздоровлення. Обґрунтовано необхідність стабілізації фінансового становища житлово-комунальних підприємств, їх ефективної та прибуткової діяльності як однієї з головних аспектів успішного розвитку економіки України.

Проанализировано состояние реформирования жилищно-коммунального хозяй-

ства, проблем его государственного регулирования, бюджетно-налоговой политики в аспекте финансового оздоровления. Обоснована необходимость стабилизации финансового положения жилищно-коммунальных предприятий, их эффективной и прибыльной деятельности как одной из главных аспектов успешного развития экономики Украины.

The housing and communal services reform, the problems connected with its government regulation as well as the tax policy aimed at the financial situation improvement have been analyzed. It has been proved, that the stability of the municipal enterprises financial situation and their efficient and profitable operation must become one of the main aspect of Ukrainian economy successful development.

Ключові слова: житлово-комунальне підприємство, реформування, фінансове оздоровлення, дотації, збитковість, знос.

Протягом досить тривалого часу житлово-комунальний сектор в Україні перебуває у кризовому становищі, що знаходить відображення у збитковому характері виробництва підприємств житлово-комунального господарства.

Впродовж останніх років виникла низка проблем щодо ефективного функціонування житлово-комунальних підприємств. Серед чинників, що негативно впливають на розвиток житлово-комунальних підприємств, слід виділити: відсутність ефективних реформ галузі та дотацій на розвиток, застаріла система обліку спожитих енергоресурсів, неефективна система внутрішнього управління житлово-комунальних підприємств та морально і фізично застаріле обладнання.

Великим гальмом розвитку галузі є практично відсутнє фінансування з боку держави та неплатоспроможність громадян відносно спожитих житлово-комунальних послуг. Незадовільний фінансовий стан підприємств житлово-комунального господарства заважає модернізації системи і забезпеченню населення якісними послугами. Держава регулює діяльність підприємств житлово-комунального господарства, що заважає їм приймати власні рішення стосовно питань з фінансового оздоровлення й реформування.

На сьогоднішній день, здійснення термінових заходів щодо реформування, фінансового оздоровлення житлово-комунального господарства стає найважливішим питанням як на національному, так і на місцевому рівнях [1].

Пошук стратегії реформування житлово-комунальних підприємств здійснюють як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. С.Дзезик [8], В.Ніколаєв [1] та інші висвітлили основні питання фінансового оздоровлення підприємств та зробили вагомий внесок у розробку даної тематики. Так, у роботі С.Дзезика «Державне регулювання природних монополій на локальних ринках комунальних послуг» досліджено фактори фінансової та виробничої стійкості підприємств галузі, пред-

ставлено характеристику механізмів державного регулювання у даній сфері [8].

Обґрунтування принципів забезпечення фінансового оздоровлення, стійкого розвитку галузі, а також дослідження фінансово-економічних аспектів реформування житлово-комунального господарства є необхідністю у умовах сучасної економіки.

Основною метою дослідження є аналіз стану реформування житлово-комунального господарства, його державного регулювання, бюджетно-податкової політики в аспекті фінансового оздоровлення.

До головних проблем житлово-комунального господарства необхідно віднести [2, 3]:

- незавершеність реформи місцевого самоврядування та міжбюджетних відносин;
- неефективне управління галуззю;
- кризовий фінансовий стан підприємств і збитковість їх діяльності;
- зношеність основних фондів, високе енергоспоживання;
- повільний розвиток систем самофінансування комунальних підприємств;
- недосконала державна бюджетно-податкова політика;
- відсутність належного економічного обґрунтування встановлених тарифів за користування житлово-комунальними послугами житлово-комунальних підприємств;
- низька якість надання послуг споживачам;
- ухилення платоспроможних споживачів житлово-комунальних підприємств від їх сплати;
- неплатежі між підприємствами житлово-комунальних підприємств;
- залишковий метод фінансування загальнодержавної програми реформування та розвитку галузі тощо.

Одним із важливих аспектів подолання на підприємствах житлово-комунального господарства кризового стану є енергозбереження. Основні проблеми, які стоять на шляху енергозбереження наступні:

- збитковість більшості підприємств житлово-комунального господарства, їх непривабливість для інвесторів;
- відсутність методів фінансового забезпечення впровадження енергозберігаючих інновацій у житлово-комунальне господарство;
- низький рівень доступу підприємств до зовнішніх джерел фінансових ресурсів;
- спрямування грошових коштів підприємств, як правило, не на розвиток, а на усунення аварійних ситуацій.

Реформування у житлово-комунальній сфері передбачає перш за все ефективне застосування фінансово-кредитного та податкового механізмів.

Необхідно звільнити від оподаткування прибуток підприємств, які займаються впровадженням ресурсо- та енергозберігаючих інновацій, оскільки податковим законодавством України не передбачено методи стимулювання впровадження ресурсо- та енергозберігаючих інновацій.

Однак сьогодні можливі фінансові впливання у розвиток підприємств житлово-комунального господарства через кредити банків, небанківських інноваційних фінансово-кредитних установ, приватні, комунальні фонди кредитування розвитку підприємств, кошти компаній [5].

Слід зазначити, що Законом України " Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009 - 2014 роки " передбачено залучення інвестицій і співпраця з міжнародними фінансовими установами та донорськими організаціями [2].

Особливо слід звернути увагу на комунальні тарифи, оскільки їх необхідно підвищити, тому що вони практично не покривають витрати комунальних підприємств [6]. Тарифи на вироблені та надані послуги повинні стимулювати залучення інвестиційних ресурсів у розвиток галузі.

Причиною проблем встановлення обґрунтованих тарифів є те, що на послуги житлово-комунального господарства вони встановлювалися практично довільно. Тарифи не покривають витрат з надання послуг природними монополіями, більшість комунальних підприємств залишаються збитковими [7].

Органи місцевої влади контролюють процес підвищення тарифів . За новим законодавством не має достатньо правових підстав для "призначення" тарифів, їх можна лише рекомендувати, тому місцеві ради визначають лише головні параметри тарифної політики.

У країнах Західної Європи і США існує розвинене конкурентне середовище на відміну від українського ринку житлових послуг. Підприємства різних форм власності пропонують свої послуги, що дозволяє споживачам вибирати підприємства, які забезпечують більш високу якість послуг і більш вигідні тарифні схеми та умови платежів [4].

Отже, при реформуванні житлово-комунального господарства потрібно законодавчо закріпити повноваження за органами місцевого самоврядування. Це дозволить останнім забезпечити у повному обсязі та належним чином виконання їх обов'язків у сфері реформування

житлово-комунального господарства.

Уряд держави повинен проводити політику, що має забезпечити державну підтримку підприємств житлово-комунальної сфери і, водночас, сприяти якомога широкому залученню приватного сектора до надання послуг.

Забезпечення переходу галузі на сучасні умови господарювання та створення привабливості для інвесторів буде досягнуто, якщо уряд створить усі умови житлово-комунальному господарству для фінансового та економічного оздоровлення.

1. Ніколаєв В.П. Зміцнення фінансового стану комунальної галузі // Фінанси України. – 2003. – № 6. – С.75.

2. Регуляторна реформа у житлово-комунальному господарстві України // Аналітична доповідь до проекту "Програма розробки політики / Регуляторна реформа у житлово-комунальному секторі України" / www.icps.com.ua.

3. Пустовойтенко В. Третій шлях / www.pustovoytenko.com.ua/book.php.

4. Українці стали більше платити за комунальні послуги / www.korespondent.net.

5. Реформування бухгалтерського обліку і фінансової звітності – основа забезпечення процесу залучення інвестицій в ЖКГ / www.tariffreform.padco.kiev.ua.

6. Семена М. Між двох вогнів. Підвищення тарифів порушує питання про якість комунальних послуг і "випускає на волю" нові соціальні проблеми... // Дзеркало тижня. – 2005. – № 7 (535). – С.11.

7. Загальнодержавну програму реформування ЖКГ ухвалено. Що далі? // Бюлетень "Партнери". – 2004. – № 8-9 (65).

8. Дзезик С.С. Державне регулювання природних монополій на локальних ринках комунальних послуг: Автореф. Дис... канд. екон. наук: 08.02.03; Одес. держ. екон. ун-т. – О., 2004. – 18 с.

Отримано 30.09.2010

УДК 65.012.32.001

П.Т. БУБЕНКО, д-р екон. наук

Харьковская национальная академия городского хозяйства

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ

Исследовано актуальное состояние инновационного развития хозяйственного комплекса, роль субъектов инновационного процесса в процессе построения национальной (региональной) инновационной системы. Раскрыты институционные недостатки организационно-финансового обеспечения инновационной трансформации экономики. Обосновано усиление роли органов государственного управления в процессе построения и развертывания региональных инновационных систем.

Досліджено актуальний стан інноваційного розвитку господарського комплексу, роль суб'єктів інноваційного процесу у процесі побудови національної (регіональної) інноваційної системи. Розкрито інституційні вади організаційно-фінансового забезпечення інноваційної трансформації економіки. Обґрунтовано посилення ролі органів державного управління в процесі побудови та розгортання регіональних інноваційних систем.